

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Marie Žiškové a soudců Mgr. Jana Passera a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobkyně **Základní odborové organizace při správě hradů Bouzov a Sternberk** (označovaná též jako „Základní organizace evid. č. 20-0135-3805 Odborového svazu státních orgánů a organizací“), se sídlem Bouzov 8, 783 25, adresa pro doručování Tylova 1, 772 00 Olomouc, zastoupené JUDr. Irenou Kohoutovou, advokátkou se sídlem Komenského nám. 381, 767 01 Kroměříž, proti žalovaným **1) N. p. ú.**, a **2) Ministerstvu kultury**, se sídlem Maltézské nám. 1, 118 00 Praha 1, proti rozhodnutí 1) žalovaného ze dne 30. 11. 2004, č. j. 9478/2004, a proti fiktivnímu rozhodnutí 2) žalovaného ve věci odvolání žalobkyně ze dne 6. 12. 2004 proti rozhodnutí 1) žalovaného, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 8. 2005, č. j. 6 Ca 22/2005 - 50,

t a k t o :

Usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 8. 2005, č. j. 6 Ca 22/2005 - 50, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobkyně se žalobou ze dne 25. 1. 2005 domáhala u Městského soudu v Praze zrušení rozhodnutí 1) žalovaného ze dne 30. 11. 2004, kterým nevyhověl žádosti žalobkyně o informaci ze dne 23. 11. 2004, a fiktivního rozhodnutí 2) žalovaného, kterým zamítl odvolání žalobkyně ze dne 6. 12. 2004 proti prvně jmenovanému rozhodnutí.

Městský soud v Praze usnesením ze dne 26. 8. 2005, č. j. 6 Ca 22/2005 - 50, žalobu odmítl, dále odmítl přiznat žalobkyni osvobození od soudních poplatků, odmítl její žádost o ustanovení zástupce z řad advokátů a rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Usnesení odůvodnil tím, že přes výzvu i vlastní šetření soudu nebylo prokázáno oprávnění PhDr. H. V. P., která předmětnou žalobu a návrhy podala, za žalobkyni jednat.

Žalobkyně brojila proti usnesení městského soudu včasnou kasační stížností. Namítla, že jí přes její žádosti městský soud odmítl ustanovit zástupce a znemožnil jí tak doložit požadované skutečnosti nezpochybnitelným způsobem a formou. Žalobkyně nesouhlasila s postupem městského soudu, který vyzýval prvního žalovaného k předložení nelegálně získaných kopií interních materiálů žalobkyně, aniž by se zabýval otázkou jejich pravosti. Žalobkyně poukázala na skutečnost, že jí první žalovaný dne 21. 6. 2004 násilně zabavil veškeré materiály, když vyměnil zámek u její kanceláře. Městský soud bez uvedení relevantního důvodu také odmítl čestné prohlášení předsedkyně žalobkyně PhDr. H. V. P., aniž uvedl, v čem spatřuje jeho nedostatečnost či nedůvěryhodnost osoby předsedkyně. Žalobkyně rovněž namítla, že ustanovený zástupce mohl pomoci s formulací čestného prohlášení Z. B., aby nebylo z formálních důvodů odmítnuto. Dále zdůraznila, že se řídila vyjádřením místopředsedy městského soudu ze dne 2. 6. 2005, zn. 4641/2005 St, podle kterého by postačoval dotaz na některého člena organizace směřující k ověření skutečností uvedených v čestném prohlášení předsedkyně žalobkyně. Žalobkyně doplnila, že Z. B. je členem výboru žalobkyně a je plně orientován v časové posloupnosti změn na předsednickém postu, takže by svým čestným prohlášením neosvědčoval skutečnosti, které by nebyly aktuální. Žalobkyně dále namítla podjatost soudců městského soudu JUDr. Karly Cháberové, JUDr. Naděždy Treschlové a JUDr. Jany Neckářové s tím, že z neznámých důvodů považovali žalobkyni, PhDr. H. V. P., a Z. B. za osoby nečestné a stranily prvnímu žalovanému. Žalobkyně zdůraznila, že zpochybnit předsednictví PhDr. H. V. P. by mohlo pouze nesouhlasné stanovisko některého z členů žalobkyně, nikoliv však nedůvodné námitky prvního žalovaného. Ten nemůže nijak zasahovat do činnosti žalobkyně a vyjadřovat se k jejímu vnitřnímu uspořádání či volbě jejího orgánu. Žalobkyně uzavřela, že postupem městského soudu došlo k porušení ústavně zaručeného práva žalobkyně domáhat se práva u nezávislého a nestranného soudu (čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) a práva na soudní přezkum zákonnosti rozhodnutí orgánu veřejné správy (čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Městský soud nesprávně vyložil § 33 odst. 4 s. ř. s. a neodůvodněně odmítl žalobkyní navržené důkazy k prokázání jí tvrzených skutečností. Odmítnutím žaloby pak bylo omezeno ústavní právo žalobkyně podle čl. 4 odst. 4 Listiny základních práv a svobod. V doplnění kasační stížnosti ze dne 16. 9. 2006 žalobkyně uvedla, že uplatňuje důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. V Podání ze dne 8. 3. 2007 pak žalobkyně uvedla, že od 15. 8. 2005 změnila svůj název na: „Základní organizace evid. č. 20-0135-3805 Odborového svazu státních orgánů a organizací“ a žádala, aby soud používal tento nový název.

Žalobkyně proto navrhl, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené usnesení Městského soudu v Praze a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaní se v poskytnuté lhůtě ke kasační stížnosti nevyjádřili.

Kasační stížnost je důvodná.

Nejvyšší správní soud předesílá, že v posuzované věci vycházel ze závěrů, ke kterým dospěl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ve skutkově i právně obdobné věci vedené pod sp. zn. 1 As 38/2006.

Nejvyšší správní soud se nejprve zabýval námitkou žalobkyně, že v řízení u Městského soudu v Praze rozhodovaly vyloučené soudkyně, které z neznámých důvodů považovaly žalobkyni, PhDr. H. V. P. a Z. B., za osoby nečestné a stranily žalovanému č. 1.

Tuto námitku posoudil Nejvyšší správní soud jako námitku podjatosti soudkyň, které ve věci rozhodovaly.

Podle § 8 odst. 5 s. ř. s. může účastník nebo osoba zúčastněná na řízení namítnout podjatost soudce, soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce. Námitku musí uplatnit do jednoho týdne ode dne, kdy se o podjatosti dozvěděl; zjistí-li důvod podjatosti při jednání, musí ji uplatnit při tomto jednání. K později uplatněným námitkám se nepřihlíží. Námitka musí být zdůvodněna a musí být uvedeny konkrétní skutečnosti, z nichž je dovozována. O vyloučení soudce rozhodne usnesením po jeho vyjádření Nejvyšší správní soud, a je-li namítána podjatost soudní osoby, tlumočnicka nebo znalce, senát po jejich vyjádření.

Skutečnosti, ve kterých žalobkyně spatřuje podjatost soudkyň Městského soudu v Praze, vyplývají z odůvodnění napadeného rozhodnutí, které bylo žalobkyni doručeno v pondělí 3. 10. 2005. V tomto okamžiku se žalobkyně dozvěděla o možné podjatosti soudců, proto je tento den určujícím pro počátek běhu zákonné lhůty pro vznesení námitky podjatosti. Tato lhůta počala plynout dne následujícího a skončila v pondělí 10. 10. 2005. Žalobkyně uplatnila námitku podjatosti až v kasační stížnosti, kterou podala u Městského soudu v Praze osobně dne 12. 10. 2005, tj. po uplynutí lhůty pro vznesení námitky podjatosti. K uvedené námitce proto Nejvyšší správní soud nemohl přihlídnout.

Nad rámec uvedeného považuje zdejší soud za vhodné poukázat na to, že z § 8 odst. 1 s. ř. s. jednoznačně vyplývá, že důvodem pro vyloučení soudce není jeho právní názor vyjádřený v rozhodnutí o projednávané věci, a to ani v případě, že jej Nejvyšší správní soud později shledá nesprávným. Podobný závěr vyslovil zdejší soud ve svém rozhodnutí ze dne 18. 6. 2003, č. j. Nao 25/2003 - 47, uveřejněno: Sb. NSS 283/2004. Podle zmíněného judikátu *důvodem pro vyloučení soudce z projednávání a rozhodnutí věci nejsou podle § 8 odst. 1 s. ř. s. okolnosti spočívající v postupu soudu podle § 36 odst. 3 věty druhé s. ř. s., který vedl k zamítnutí žalobcovy žádosti o osvobození od soudních poplatků s odůvodněním, že žaloba zjevně nemůže být úspěšná, a to ani v případě, že by takové rozhodnutí nebylo věcně správné.* Námitku žalobkyně, že soudkyně, které v projednávané věci rozhodovaly, z neznámých důvodů považovaly žalobkyni, PhDr. H. V. P., a Z. B. za osoby nečestné a stranily žalovanému č. 1, pokládá Nejvyšší správní soud za expresivní vyjádření nesouhlasu žalobkyně s právním názorem Městského soudu v Praze, podle kterého žalobkyně předloženými dokumenty neprokázala, že PhDr. H. V. P. je oprávněna za žalobkyni jednat. Uvedenou námitku by proto ani v případě jejího včasného uplatnění Nejvyšší správní soud neshledal důvodnou, neboť tvrzené skutečnosti nejsou důvodem pro vyloučení soudce a žalobkyně tak žádný důvod pro vyloučení soudců ve smyslu § 8 odst. 1 s. ř. s. nepřednesla.

Dále se Nejvyšší správní soud zabýval věcnou podstatou kasační námitky, tj. zda PhDr. H. V. P. prokázala své oprávnění jednat za žalobkyni v řízení o žalobě.

Podle § 33 odst. 4 s. ř. s. za právnickou osobu jedná ten, kdo je k tomu oprávněn podle zvláštního zákona. Za právnickou osobu nemůže jednat ten, jehož zájmy jsou v rozporu se zájmy právnické osoby. Kdo jedná za právnickou osobu, musí své oprávnění na výzvu soudu prokázat. V téže věci může za právnickou osobu současně jednat pouze jediná osoba.

Základními dokumenty, které v případě žalobkyně mohly sloužit k prokázání oprávnění PhDr. H. V. P. jednat za žalobkyni, jsou zakladatelský dokument (zápis z ustavující členské schůze) či stanovy, které upravují jednání za žalobkyni, a zápis z členské schůze, na

níž byla PhDr. H. V. P. zvolena předsedkyní žalobkyně. Z vyjádření žalobkyně lze usuzovat, že bez vlastního zavinění nedisponuje výše uvedenými dokumenty, které by mohly bezpečně prokázat oprávnění PhDr. H. V. P. jednat za žalobkyni. Nejvyšší správní soud k tomu zdůrazňuje, že prokázání oprávnění jednat za právnickou osobu ve smyslu § 33 odst. 4 s. ř. s. je jednou z podmínek řízení, a proto nemůže být závislé na vůli jiného účastníka řízení, zejména ne na protistraně. V opačném případě by žalovaný mohl zabránit žalobkyni v přístupu k soudu, což představuje v právním státě nepřipustný zásah do práva na soudní ochranu.

Za této situace lze za dostatečné podklady k prokázání uvedené skutečnosti považovat dokumenty, které žalobkyně před vydáním napadeného usnesení předložila městskému soudu, tzn. čestné prohlášení Z. B. a dopis prvního žalovaného ze dne 12. 5. 2004, ve kterém je PhDr. H. V. P. označena jako předsedkyně žalobkyně. Zmíněný dopis podporuje tvrzení žalobkyně, že členská schůze konaná v březnu 2004 zvolila předsedkyní žalobkyně PhDr. H. V. P.. Vzhledem k tomu shledal Nejvyšší správní soud námitku důvodnou.

Nejvyšší správní soud rovněž přisvědčil žalobkyni, která odkazovala na vyjádření místopředsedy městského soudu ze dne 2. 6. 2005, zn. 4641/2005 St, podle něž by k prokázání oprávnění jednat za žalobkyni postačoval dotaz na některého člena organizace směřující k ověření skutečností uvedených v čestném prohlášení předsedkyně. Podobně městský soud v usnesení ze dne 28. 7. 2005, jímž žalobkyni vyzval k prokázání oprávnění PhDr. H. V. P. jednat za žalobkyni, poukázal na možnost prokázat tuto skutečnost výslechem svědků. Nejvyšší správní soud považuje důkaz výslechem svědků, který by městský soud zřejmě akceptoval jako důkaz dostatečně průkazný, za srovnatelně věrohodný s předloženými listinami, které městský soud nepovažoval za dostačující.

Nejvyšší správní soud dále poukazuje na skutečnost, že žádost o poskytnutí informace ze dne 23. 11. 2004 za žalobkyni rovněž podepsala PhDr. H. V. P. jako její předsedkyně a žalovaný č. 1 na tuto žádost reagoval rozhodnutím ze dne 30. 11. 2004, č. j. 9478/2004, aniž jakkoli zpochybňoval oprávnění PhDr. H. V. P. za žalobkyni jednat a naopak ji jako předsedkyni žalobkyně označil. Není tedy pochyb o tom, že, žalovaný č. 1 s PhDr. H. V. P. jednal jako s předsedkyní žalobkyně.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud uzavírá, že městský soud nesprávně aplikoval § 33 odst. 4 s. ř. s. Nejvyšší správní soud proto zrušil napadené rozhodnutí Městského soudu v Praze a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž bude městský soud vázán názorem vysloveným v rozsudku zdejšího soudu. Městský soud tedy rozhodne o návrhu na ustanovení zástupce žalobkyně pro řízení o žalobě a v tomto řízení bude dále pokračovat s tím, že oprávnění PhDr. H. V. P. jednat za žalobkyni v souzené věci bylo dostatečně prokázáno. V novém řízení rozhodne městský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

Samotným závěrem lze k názvu žalobkyně uvést, že Nejvyššímu správnímu soudu je z úřední činnosti známo, že do spisů ve věcech vedených u Nejvyššího správního soudu pod sp. zn. 8 As 48/2005 a 8 As 49/2005 bylo prvním žalovaným založeno sdělení Odborového svazu státních orgánů a organizací (dále jen „Svaz“) ze dne 26. 1. 2007, podle něž předsednictvo Svazu odmítlo provést změnu názvu žalobkyně v evidenci Svazu, neboť nově navržený název nemá dostatečnou rozlišovací schopnost. Součástí spisu v nyní posuzované věci je i potvrzení Svazu ze dne 27. 10. 2004 o evidenci žalobkyně a o skutečnosti, že Svaz je evidován Ministerstvem vnitra podle zákona č. 83/1990 Sb.,

o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů, a že základní organizace mají právní subjektivitu na základě stanov Svazu. Z těchto stanov (dostupné na <http://statorg.cmkos.cz>) vyplývá, že právní subjektivita základních organizací Svazu je fakticky odvozená od Svazu a základní organizace Svazu jsou přes svoji právní subjektivitu v určitých úkonech Svazem omezeny (srov. např. čl. 4.1, čl. 5.1, nebo čl. 15 stanov Svazu). Svaz přitom mj. eviduje základní organizaci pod určitým názvem (čl. 4.1 a čl. 15.5 stanov Svazu), který musí splňovat požadavky stanov Svazu. Je nepochybné, že při jejich nesplnění nemusí Svaz základní organizaci zaevidovat. Z uvedeného je zřejmé, že jakkoliv stanov Svazu výslovně nehovoří o změně názvu základní organizace, musí být tato změna zaevidována Svazem. Nestane-li se tak, disponuje základní organizace svojí právní subjektivitou v rozsahu původní evidence, tj. pod původním názvem. Nelze přitom dovodit, že by odmítnutím registrace změny názvu zanikla právní subjektivita existující základní organizace. Vzhledem k uvedenému je zřejmé, že do doby než bude nový název žalobkyně zaevidován Svazem, resp. než bude v této věci pravomocně rozhodnuto, je třeba žalobkyni označovat názvem původním. Rovněž zdejší soud považuje v dané věci za vhodné uvádět i název nový, neboť se jím označuje žalobkyně sama.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. září 2007

JUDr. Marie Žišková
předsedkyně senátu